

Pelin med medom.

I.

Dobri so bili graščinska gospa v gradu Borovec, da malo takih! Imeli so blago srce in veliko usmiljenje z vsakim siromakom. Posebno skrb so pa kazali svojim služabnikom in podložnikom. Dostikrat so prišla tudi v njihova stanovanja, da so poizvedeli po njihovih razmerah.

Ako so imeli pa že z vsakim trpinom usmiljenje, koliko bolj so pa še z veseljem skrbeli za one, ki so bili dobri in zvesti svoji gospodarici. O tem bi vedel mnogo povedati borovski logar, dobrosrčni Martin. Kar po svojem očetu je ostal pri graščini kot logar z dosti dobro plačo.

— „Martine, zdaj boš pa kar ti prevzel, ker oče ne morejo več“, reko mu nekoč gospa.

— „Z veseljem, milostna gospa“, dé hvaležno mladi korenjak.

— „Seveda očeta tudi ne bom pozabila. Se bo že kaj dobilo za nje v gradu — kak priboljšek v denarju ali v obleki.“

Ta prijaznost ni tudi prav nič ponehala, ko se je Martinova hišica napolnila s cvetočo in ljubko deco. Kar šestero jih je bilo, da je bilo vse živo v hišici in okrog nje. Toda pridni so bili vsi, dobrosrčni kot oče in krotki kot mamica in zato posebni ljubljenci grajske gospe.

Dostikrat so jo krenili blaga graščakinja po beli stezici mimo logarjeve hišice; toda praznih rok niso hodili nikoli. Za vsako logarjevo dete se je vselej kaj dobilo. Tudi obleke celo za nedelje in praznike ni bilo treba dosti napravljati. Skoro vse se je dobilo v gradu, nekoliko popravilo in pre naredilo, pa je bilo še dolgo dobro in lepo.

Kaj pa šele ob večjih godovih! O Božiču in Veliki noči je prihajal logar Martin ves obložen in zatlačen pod noč domov.

Ta Božič pa je bilo še nekaj posebnega. Lepo okrašeno božično drevesce z raznimi darovi so namenili grajska gospa logarjevim drobljancem.

— „Čakite Martine!“ so dejali božični večer, „bodete nekaj vzeli s seboj za male. Stopite gori!“

ln Martin je vesel šel za gospó.

— „Glejte tako-le, tole bo vaše. Božično drevesce je. — Ali veste, kaj pomeni božično drevesce? — No vidite, božično drevesce z lučkami in darovi pomeni Jezusove nauke in njegove nebeške milosti in dobrote, ki nam jih je donesel božično noč. — Saj veste, da je sredi raja raslo tudi drevo, a z onega drevesa nam je došla nesreča, izvirni greh in vsi njegovi nasledki; z Jezusovega drevesca pa nam dohaja sreča, veselje in mir božji.“

Tako in enako so govorili blaga gospa in znašali darove.

— „To-le bo za vaše dekličke; ta-le voziček, ta-le punčka, ta-le kapa bo pa za malo.“

— „To-le, ta-le samostrel bo pa za Lipka; on bo lovec, strelec bo; lejte, naj se že zdaj uči, da bo dobro meril.“

Tako je šlo dalje, dokler ni bilo preskrbljeno za vse.

Še gospa so prišli zvečer k logarjevim pogledat.

No, toliko veselja pa tudi še ni bilo v logarjevi hiši kot tisti večer. Vse, vse je bilo radostno. Drevesce je razsvetljevalo hišico kakor z nebeško svetlobo, v kateri so odsevali veseli obrazi očeta in matere in preveselih otrok, ki so samega veselja poskakovali in tleskali z ročicami. Še pes Čurn je prišel pogledat Angeličino punčiko in je zadovoljno majal s kosmatim repom. Tudi ptički po kletkah so se zbudili ob veselem vrišču in so navili najveselejše pesmi, prave božične pesmi, kakor bi hoteli posnemati nebeške krilatce.

Toda kakor hudobni duh v božji raj na nedolžno, prav rajsko veselje Adama in Eve, tako je gledala hudobna nesreča prav skozi gorenjo šipo v oknu na to srčno božično veselje v hiši logarja Martina.

II.

— „No, no, no, saj sem vedel, da ne bo vse prav s tole rečjo. Gospa so res dobri, a to ni za nas in ni“, so govorili in godrnjali logarjev oče, ko so prišli od desete maše. O polnoči so šli drugi, in oče so bili za variha doma.

— „Gotovo je pa Lipek naredil s tistim samostrelom! Saj sem vedel, da bo že kaj, kar ne bo prav. Kruha, kruha takim mojstrom, pa ne samostrela.“

— „In zdaj v tej zimi, saj sem vedel, da bo nekaj, no pa da mi bo okno ubil, tega pa nisem mislil. In v tem mrazu, pa ubito okno! Ali naj ga zamašim, in naj bo zastrto s papirjem, zamašeno s kunjami ta sveti praznik božji, ko bi imelo biti vse snažno in praznično v hiši. Da mora biti tako pri nas! In to vse te svete praznike! Kje naj dobim šipo zdaj? Ali naj grem ponjo dve ure daleč v tem mrazu, v snegu? In starega Valentina Rezijana, njega ne bo do spomladi in ga ne bo. Saj bi bil nespameten, ko bi hodil zdaj po tej zimi, in vendar dobro bi bilo za nas, če bi prišel. Pa ga ne bo in ne.“

Ni bila velika tišta šipa v oknu logarjeve hiše, vendar je docela uničila lepo božično veselje. Ni bilo prav nič več tistega prazničnega duha kot božični večer. Kako naj pa bo? Oče res niso rekli Lipku kdovekaj, saj se ne spodobi kreg na sveti božični dan. Toda bili so nekako otožno-resni ves dan, in mnogokrat jim je ušlo oko tja gor na okno, ker je bil le papir mesto svetlega stekla. „Pri logarjevih imajo pa zamašeno okno“, tako bodo rekli ljudje, ki bodo hodili mimo te svete praznike. O praznikih, pa zamašeno! To je bolelo logarjevega očeta.

Vse je bilo tiho in potrto oni sveti dan pri logarjevih. In kdo naj bode vesel, ako so oče otožni?

— „Ko bi jaz vedela, da bo tako prišlo, nikamor izpod strehe bi ga ne bila pustila s tistim samostrelom,“ so tarnali mati. „Pa saj sem mu rekla, ne hodi danes nikamor, pa mu ubrani, če mu moreš, mlada kri je vsa pokonci. In ta samostrel, ta ga je zapeljal. Ko bi tega ne bilo, bi bilo vse dobro.“ Tako so naprej tarnali dobra mati, pa kaj pomaga, ko je prepozno, ubito je ubito, ne pomaga nič.

Da, streljal je Lipek s samostrelom. Meril je na vsakovrstne svari, prožil in prožil, zdaj zadel, zdaj zopet izgrešil.

— „Še tja gor bom pomeril v podstrešno lino, potem grem pa pod streho, pobrem strelbo, in potem bo za danes dovolj“, si je mislil Lipek. Pomeril je in sprožil: vššš . . . cink — in zarožljalo je po tleh zunaj in znotraj.

V okno je priletelo in ena šipa je šla v drobiž. Strah je pretresel Lipka, roki sta omahnili in skoro bi mu bil padel samostrel na tla. Kakor bi bil zadel v srce samega sebe, tako mu je bilo. Komaj se je vlekel v hišo. Pokvaril je sebi in drugim veselje božičnega večera in praznika.

Šipa je sicer mala in neznatna stvar in vendar je pregnala božično veselje iz osmero src. Brez pelina je pač redkokdaj na svetu. Menda zato, da ne pozabimo, da smo „objokani otroci Eve“.

F. Gregorec.

Svetinjica.

krvavordečo zarjo se je potopilo solnce, in večer je priplaval na mehkih krilih iz daljin. Le oblaki so še žarko rdeli na zahodu, in slavec je v logu peval pesem lepemu dnevu v slovo . . .

Lenica se je plašno ozrla proti zahodu, potem na cerkveno uro in je krenila na pokopališče. Ustavila se je pri gomili matere in očeta . . . sirota!

Solze so ji zalile oči, a otrla si jih je s predpasnikom in je jela iskati svetinjico.

Mati ji jo je dala na smrtni postelji v spomin. Upodobljena je bila na njej Marija Pomočnica. „Marija“, ji je rekla takrat, „naj ti bo najboljša mati, jaz grem . . .“ In solze so zalile bolnici oči, bolest ji je krčila srce, da ni mogla več govoriti. Lenica je slonela ob njeni postelji, gledala svetinjico in jo močila s solzami . . .

„Obesi svetinjico na vrat in ne izgubi je . . . ah, prosim te! . . .“

Nekaj dni potem je umrla mati, edino srce, ki je gorko ljubilo malo Lenico. Tuji ljudje so odslej skrbeli za deklico, a niso ljubili sirote. In bilo ji je, kakor da je ostala čisto sama na svetu. Sama na svetu. Sama? Ne, njena svetinjica ji je tudi ostala, kot drag spomin. In materin grob, ki ga je krasila z najlepšimi cvetkami, ji je bil zavetišče, kjer je tolikrat pojokala in molila neopažena.

Vsak dan v rosnem jutru je prihitela k tihemu grobu in je pokleknila. V iskreni molitvi se je spomnila svetinjice ter jo poljubovala. V temnem